

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.
Inserati: do 30 petih vrst 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petih vrst 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicji beseda 1 D;
Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišstvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova
ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 394.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema le podpisane in zadoštno frankovane.
Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji od 4-6 str. po D. 1-50, 8 in več
2 D. V inozemstvu 4-6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu
		V Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	...	Din 240—	Din 240—	Din 360—
6	...	120—	120—	180—
3	...	60—	60—	90—
1	...	20—	20—	30—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno 100 po nakaznici.
Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Državnozbornske volitve v Italiji.

Trst, 7. aprila.

Končni izid državnozbornskih volitev, ki so se vršile včeraj po vsej Italiji, izvenredni Reko, je danes seveda še neznan. Neznani so celo tudi še izid v našem primorskem okrožju, ker se je še danes popoldne šele na prizivnem sodišču glavna volilna komisija, ki ima nalogo, da sešteje volilne izide vseh volišč v volilnem okrožju. Službeno ugotovljeni izid volitev v našem volilnem okrožju bo torej znan šele tekotom jutrišnjega dne, splošni izid pa šele potem, ko obavi prizivno sodišče v Rimu splošni skrutinji. Gotovo pa je v kljub temu že danes, da je bila splošna udeležba približno 60% in da fašistovska oz. takozvana „nacionalna“ lista dobi nad eno četrtino vseh oddanih glasov in tako tudi dve tretjini vseh mandatov. Fašistovska lista je torej izvoljena v celoti. Glede drugih list je stvar še popolnoma nejasna. Kakor se javlja iz Rima, se v vladnih krogih čeni, da je od 12 milijonov 693 tiseč vpisanih volitev glasovalo okoli 7 milijonov in da je vladna lista dobila okoli 4 milijone glasov.

Zelo različna je bila udeležba v posameznih večjih mestih in provincijah. Dočim je v Rimu glasovalo komaj 45 odstotkov vpisanih volitev, je bila udeležba v Firenci 75 odstotna, v genovski 60 do 90 odstotna, v Bolonji in bolonjski provinciji 80 odstotna, v Benetkah 55 do 60 odstotkov, v milanski provinciji 60 do 80 odstot, v Napolju okoli 50, v južni Italiji vobče pod 60 odstotkov, tuptam celo pod 50, na Sardiniji okoli 50, v Palonnu 48.

Boljša je bila udeležba v našem primorskem volilnem okrožju, vsaj po nekaterih krajih. V bivši italijanski Furlaniji je cela vrsta občin, ki so dale no 85 do 90 odstotkov volitev na volišče, v Vidmu samem je glasovalo 66 odstotkov vpisanih volitev, v Zadru in na otoku Lastovo je glasovalo 76 odstotkov volitev, v Trzinu 78, v Gradiški 98.

Točno, seveda kolikor se je dalo utrditi po časopisju, je znan izid v Trstu in okolici, kjer je bilo v 78 voliščih vpisanih 56.263 volitev, od katerih jih je glasovalo 32.602. Tu so znani tudi podrobnji izidi. Naša lista je dobila 2555 glasov, okoli 400 glasov manj kot pri zadnjih volitvah. Unitaristi socialisti 678, popolari (klerikalci) 537, republikanci 3646, demokratje 281, komunisti 4547, fašisti 17.712, maksimalisti 714.

V Gorici je od 5845 glasovalo 4546 volitev. Torej okoli 80 odstotkov. Naša lista je dobila 522 glasov pri prejšnjih volitvah 653, fašisti 3003, republikanci 303, popolari 149, komunisti 380,

demokratje 39, unitaristi 33, maksimalisti 88.

Iz Goriškega naj navedem samo nekatere številke, ki kažejo, kako se je vendarle fašizem razpasel med našim ljudstvom. Avče so 90 naših, 11 fašistovskih in 5 komunistovskih glasov. Pri zadnjih volitvah je bilo 127 naših, en komunist in noben fašist. Štandrev: naši 181, fašisti 83, republikanci 3, komunisti 35, maksimalisti 7 (prej 208 naših, 124 komunistov, 2 fašista). Vipava 157 naših, 73 fašistov, 62 komunistov. Št. Peter pri Gorici 108 naši, 76 fašisti, 86 komunisti, 4 maksimalisti (prej 227 naši, 27 komunisti, 12 fašisti). Rittenberk 511 naši, 50 fašisti, 5 popolari, 13 komunisti, 2 maksimalisti (prej 622 naši, 1 komunist, 1 socialist, 1 fašist). Črniče 219 naši, 62 fašisti, 1 republikanec, 2 komunisti, 3 unitaristi, 2 maksimalisti. Ajdovščina: od 190 volitev glasovalo 186 in sicer naših 131, fašistov 28, komunistov 10, socialisti 1 (prej 155 naših, 26 komunistov, 1 fašist). Doherdob: od 165 volitev glasovalo 152 in sicer 47 naših, 82 fašistov, 2 popolar, 3 maksimalisti, 14 komunistov. Dobrovo v Brdih 25 naših, 8 fašistov, 1 republikanec, 19 komunistov, 1 socialist. Biljana: naših 72, fašistov 21. Idrija 1404 vpisanih, glasovalo 1140: naših 382, fašistov 98, komunistov 605, unitaristi 47, Koharid, volitev 268: naših 231, fašistov 18, komunistov 8. Št. Peter na Krasu: naših 172, fašistov 114, komunistov 147. Kanal vpisanih 491, volilo 388: naših 357, fašistov 7, drugih strank 8. Cerkno: naših 879, fašistov 27, komunistov 78.

V Istri so izidi ponekod naravnost neverjetni. V Puli je glasovalo od 13.323 volitev 11.075 in sicer naših 163, unitarcev 41, popolarov 61, republikancev 348, demokratov 36, komunistov 609, fašistov 9405, maksimalistov 84; uničenih glasov 328. Na Lošinju in Cresu je bilo 6529 volitev, glasovalo pa jih je 4632: 101 naš, unitarcev 5, popolarov 12, republikancev 27, demokratov 0, komunistov 7, fašistov 4439, maksimalista 2; uničenih 39. Rovinj: naših volitev 2625, glasovalo 2281 in sicer naš 4, unitarcev 5, popolari 4, republikancev 6, demokrat 1, komunistov 139, maksimalistov 7. Kanfarnar: vpisanih 617, glasovalo 555 in sicer naša 2(1), fašistov 553, Labini: vpisanih 3700, glasovalo 1839 in sicer naših 22, unitarcev 8, popolarov 34, republikancev 15, demokratov 9, komunistov 146, fašistov 1542, maksimalistov 36. Vižnada 1280 vpisanih, glasovalo 679: naša 2(1), unitarcev 1, popolar 2, republikanec 1, fašisti 671. Grozljani vpisanih 1344, gla-

sovalo 1037: naših 7(1), unitarcev 1, popolarov 16, republikanec 101, demokrat 2, komunistov 79, fašistov 809, maksimalistov 8. Pazin z okolico v vseh sedmih sekcijah: naših 104 (!), fašistov 3087, komunistov 49, republikancev 26, popolarov 5, demokratov 5. Zelo značilna je bila volitev v občini Herpelje-Kozina, kjer imajo fašisti nad 300, naši pa komaj nekaj nad 200 glasov.

Že iz teh števil je razvidno, s kakimi sredstvi se je »delalo«. V Trstu je bilo res mirno, kakor da bi ne bilo volitev. V okolici pa so že bili dogodki, ki so bili s pestjo v obraz volilni svobodi. Našim volilecem so kratkoma lo odzvali volilni izkaznice na naravnost roparski način. Prihajali so po lišah — to se je zlasti dogajalo po hrvaški Istri — in pobrali z grožnjami vse volilne izkaznice. V Pazinu sploh naših volitev niso pustili priti na volišče v mesto. Kdo je potem glasoval na izkaznice naših volitev, se lahko misli, ko so po Istri le redkokje pripustili zaupnike naše liste h komisiji. Pošta jim namreč ni dostavila pravočasno službenih legitimacij. Marsikje je prišlo tudi do pretepov in streljanja. Celu v Gorici je prišlo do napadov in je bil na predvečer volitev pretepen odvetnik dr. Gabršček. Na ta način je razumljivo, kako nekatere popolnoma naše občine izkazujejo po 2 naša glasova.

Taj tako žalostni sliki o načinu, kako se je izpolnjevala Mussolinijeva obljuba o volilni svobodi, pa moram dodati še žalostnejšo iz naših lastnih vrst. Kakor znano, je naš volilni sporazum določal, da se preferenčni glasovi oddajajo prvem trem kandidatom: dr. Wilfanu, dr. Besednjaku in dr. Stangerju. Vsi naši listi so poudarjali, da je to obveza, ki je nihče ne sme kršiti. In kaj se je zgodilo. Na javnem shodu v Istri je dr. Stanger ugotovil, da soka-didat dr. Brajša, pripadnik krščansko-socialne stranke, agitiral med ljudstvom za preference: dr. Besednjak, dr. Brajša, dr. Btežnik. Dr. Brajša je sam dal vzorec take glasovne dr. Stangerju. Seveda je potem ta nepoštena, sklenjeni sporazum kršila, narodno disciplino rušila agitacija imela za posledico, da so pristajali edinaške struje vračali milo za drago in dajali preferenčne glasove dr. Wilfanu, dr. Stangerju in inž. Podgorniku. To po krščanskih socialnih zagrešeno kršenje discipline ima lahko usodne posledice ne samo za sedanje volive, ker preferenčni glasovi izpreminjajo vrstni red kandidatov, temveč tudi za vso bodočnost. Kdo bo še sklepal sporazume z ljudmi, ki jih kršijo na tak vnebovpijoč način!

Ko zaključujem, doznam sicer še ne popolni, pa vendar še precej izraziti skupni izid v našem volilnem okrožju: naši 17.411, fašisti 134.202, unitarci

11.749, popolari 18.595, republikanci 8283, demokratje 4902, komunisti 16.490, maksimalisti 2. Po tem izidu bi šla nam 2 mandata, popolarom 2, komunistom 2, unitarcem 1, eden pa al demokratom ali pa republikancem. Izidi iz videmskega okoliša, kjer imajo demokratje precej moči, namreč še niso znani.

Ce bi ne bilo nepoštenosti pri preferenčnih glasovih, bi mogli smatrati mi za izvoljene dr. Wilfana in dr. Besednjaka; tako pa je stvar negotova, ker se ne ve, v koliko meri je vplivala, da rečem prav, zločinska agitacija na kršenje discipline!

Važne politične avdijence.

Prihod kralja v Beograd. — Pašić, Jovanović in nekateri politiki v avdijenci. — Seja ministrskega sveta.

— Beograd, 8. aprila. (Izv.) Radi praznika, kakor včeraj javljeno, ni bilo odločilnejših političnih dogodkov. Radikali in opozicionalci so ves dan vodili le posvetovanja, storjen pa ni bil na nobeni strani nikak definitivni in sigurni sklep, kako bi se našla pota za razplet parlamentarne krize. Ministrski predsednik Nikola Pašić in Ljuba Jovanović sta se včeraj večkrat posvetovala in sta bila dvakrat na dvoru. Nj. Vel. kralj Aleksander I. je včeraj ob 10. dopoldne prisel v Beograd. Pričele so se popoldne politične avdijence, na katerih je kralj poslušal poročila raznih odgovornih faktorjev. Popoldne ob 16. je bil na dvoru najprej ministrski predsednik Nikola Pašić. Za tem skupščinski predsednik Ljuba Jovanović. Avdijence so trajale do 18. zvečer. Oba politika sta kralju pojasnila način, kako se ima rešiti parlamentarna kriza. Takoj po teh avdijencah je sledila seja ministrskega sveta, ki je trajala tri ure do 21. ponoči. Med sejo ob 19.30 je prišel z dvora v predsedstvo ministrskega sveta minister dvora Janković ter je poznje odnesel važno pismo na dvor. Na vprašanje novinarjev je Janković kratko

jzjavil, da se to pismo tiče samo odlikovanja nekaterih bivših ministrov. V avdijenco pa so bili sprejeti tudi bivši ministri dr. Perić, dr. Peleš in Vukičić.

Po končani seji so bili ministri zelo rezervirani ter so zastopnikom tiska izjavljali samo kratko, da je ministrski svet razpravljajal o sklicanju seje narodne skupščine. Storjen pa ni bil nikak sklep niti o tem, da se ima seja še pred prazniki sklicati, niti o tem, da se ima narodna skupščina odgoditi.

Predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović se vedno zastopa nazor, da se imajo Radčević mandati čimprej verificirati. V tem pogledu so radikali različnega mnenja. V nekaterih političnih krogih zatrjujejo, da je situacija popolnoma zrela za nove volitve, ker so nastale v parlamentu nevdzdržljive razmere. Nobena stranka, ki je razvila pri zadnjih volitvah svoj program, ni točna v nega izvedbi. Pričakovati je vsled razmer v narodni skupščini, da se parlament razpusti in da se razpišejo nove volitve. Različna pa so mnenja, kdaj se imajo te volitve vršiti, ali v poletnem času ali na jesen.

Volitve v Italiji.

Popolna Mussolinijeva zmaga. Jugoslovenci dobe dva mandata?

— Trst, 7. aprila ob 20. zvečer. Do tega trenutka so znani že množični volitveni rezultati iz posameznih volišč Julijske Benečije.

I. V Trstu in v okolici je končni rezultat tale: Jugoslovenci 5949, fašisti 23.644, komunisti 7103, republikanci 4256, unitaristi socialisti 875, italijanska ljudska stranka 1039, demokratje 325. Volilo je 60%.

II. V Istri: Jugoslovenci 4000, fašisti 37.364 republikanci 1237, italijanska ljudska stranka 851, socialisti 162, komunisti 1700, maksimalisti 2885, demokratje 102.

III. Na Goriškem in Furlanskem: Jugoslovenci 7420, fašisti 71.410, komunisti 6640, demokratje 4472, republikanci 2580, maksimalisti 3017, unitaristi socialisti 10.709 italijanska ljudska stranka 16.696.

— Trst, 8. aprila jutraj. V Julijski Benečiji so končni rezultati volitev til: Jugoslovenci 17.414, fašisti 134.202, unitaristi socialisti 11.749, italijanska ljudska stranka 18.595, republikanci 8283, demokratje 4902, komunisti 16.490 in maksimalisti 4362.

Pri zadnjih volitvah leta 1921. so dobili Jugoslovenci v Julijski Benečiji skupaj

30.342 glasov. Definitivna razdelitev mandatov za Julijsko Benečijo se objavi jutri. Po kalkulaciji, ki jo objavljajo tržaški listi, pripadeta Jugoslovenom dva mandata, dr. Wilfan in dr. Besednjak. Fašisti dobe 15 mandatov, italijanski klerikalci 2 mandata, komunisti 2 mandata, unitaristi socialisti 1 mandat in republikanci 1 mandat.

Rim 7. aprila. (Izv.) Do danes zvečer so znani končni rezultati iz 51 volilnih okrožij od 70: Vladina lista je v teh okrajih prejela 1.437.252 glasov. Vse manjšinske stranke so v teh krajih prejele skupno 823.810 glasov. Unitaristi socialisti so dobili 153.642, maksimalisti 150.055, komunisti 87.381, italijanska ljudska stranka 242.973, in republikanci 39.610. Po kalkulaciji nekaterih listov bo štela italijanska ljudska stranka v novem parlamentu največ 50 poslancev. Socialistom pritevajo 40 poslancev, Turatti, Treves in Giolitti so izvoljeni. Bivši ministrski predsednik demokrat Bonommi je propadel.

— Rim, 7. aprila (Stefani). Na podlagi opoldanskih volilnih rezultatov iz 51 pokrajin je bilo 1.437.252 glasov (64%) oddanih

Aleksij Tolstoj.

12

Polet na Mars.

Roman.

Los in Gusjev sta se vzpela po klancu navzgor. Od tod sta videla hribovito ravnino, enake rumenkaste, samo bolj motne barve. Tuintam so bili raztresene na nji skupine nizkih, planinskih smrekam podobnih dreves. Tuintam so se belili kupi kamnov in obrisi razvalin. V daljavi na severozapadu se je dvigalo vijoličasto pogorje, koničasto in izkrivljeno kot ugalski jeziki plamena. Na vrhovih je blestel sneg.

— Vrniti se morava, da nekaj zaužijeva in si odpočijeva — je dejal Gusjev — izmučiva se — tu menda ni žive duše.

Stala sta še nekaj časa. Ravnina je bila zapuščena in dolgočasna, srce se je krčilo.

— Da, zaletela sva se — je dejal Gusjev. Spustila sta se s klanca in napotila k aparatu ter dolgo blodila, iščoč ga med kaktusi.

Naenkrat je Gusjev obstal:

— Tu je!

Po stari navadi je odpel torbo in potegnil samokres:

— Hej — je zakričal — kdo je tam pri aparatu? Pri moji...! Streljaj boma!

— Komu kričite, Aleksij Ivanovič?
— Kaj ne vidite, da se aparat svetlika?
— Da, zdaj vidim.

— A glejte tam — desno od njega — sedi.

Los je končno zagledal in, opotekaje se, sta stekla k aparatu. Bitje, ki je sedelo pri aparatu, se je pomaknilo v stran, poskočilo med kaktusi in razprostrlo dolga, mrenasta krila. s treskom se je dvignilo, opisalo polukrog in zafrtalo nad njima. To je bila ista prikazen, ki sta jo malo poprej smatrala za ptico. Gusjev je dvignil revolver in pomeril, hoteč ustreliti krilato zver v poletu. Toda Los mu je naenkrat izbil iz rok orožje in zaklical:

— Ali noriš, to je človek!

Z nagnjeno glavo in široko odprtimi usti je Gusjev ogledoval čudovito bitje, ki je krožilo v sinjem nebu. Los je potegnil iz žepa robec in pomahal z njim ptici.

— Mstislav Sergejevič, le opreznije, da bi spak ne treščil od tod kake stvari na nas.

— Skrite revolver, pravim vam.

Velika ptica se je počasi spuščala. Zdaj je bilo razločno videti človeku podobno bitje, sedeče v sedlu letalnega aparata. Do pasu je viselo telo sedečega v zraku. V višini njegovih pleč so mahala upognjena, gibčna krila. Pod njimi spredaj se je vrtil zasenčen disk, bržčas zračni vijak. Za sedlom je bil rep z razprostrtimi krili v obliki vilič. Ves aparat — gibčen in okreten, kakor živ bitje.

Glej, naglo se je spustil in poletel tik nad zemljo — eno krilo navzdol, drugo navzgor. Pokazala se je glava Marsovcv v jajčasti čepici z dolgim ščitom, na očeh — očala. Lice — opekaste barve, ozko, zgubano, z ostrim nosom. Odpiral je široka usta in nekaj kričal. Zelo pogosto je mahal s krili, spustil se, hitel po zemlji in skočil iz sedla — trideset korakov od ljudi.

Marsovec je bil kot človek srednje postave. Na sebi je imel temen, širok suknjič. Njegove koščne noge so bile nad koleni pokrite s pletenimi dokolenicami. Ves razburjen je pokazoval s prstom podrt kaktuse. Toda ko sta se mu Los in Gusjev približala, je hitro skočil v sedlo, požugal od tod z dolgimi prsti, odletel skoraj brez zaleta in takoj zopet sedel na zemljo ter znova pričel kričati s piščecim tenkim glasom, pokazujoč na polomljene rastline.

— Čudak, užaljen je — je dejal Gusjev in zakričal Marsovcu: — Pljuni vendar na svoje vražje kaktuse, kaj ti tukaj pri moji...!

— Aleksej Ivanovič, nikar ne prekinjajte, saj ne razume rušine, sedite, sicer se nama ne približa.

Los in Gusjev sta sedla na vroča tla. Los je začel delati znake, da hoče piti in jesti. Gusjev je prižgal cigareto in jezo pljunil. Marsovec ju je nekaj časa ogledoval in nehal kričati, toda še vedno jezo žugal z dolgim, svinčniku podobnim prstom. Nato je odgrnil od sedla vrsto in ju vrgel z smehom

proti njima, dvignil se je v krogih zelo visoko, naglo odletel proti severu ter se skril za obzorjem. V vreči sta bili dve kovinski škatlici in pletena steklenica s tekočino. Gusjev je odprl škatlici z nožem — v eni je bil ostro duhteč sok kuhanega mesa, v drugi — ohlajeni koščki podobni rahat lukumu.

Gusjev je poduhal.

— Fej, svinje, kaj jedo.

Iz aparata je potegnil košaro z jedili, nabral suhih odpadkov kaktusa in jih prižgal. Dvignil se je lahen oblaček rumenega dima, kaktusi so tleli, toda žerjavice je bilo mnogo. Segrela sta pločevinasto posodo s slanino in razložila jed na čistem robu. Jedla sta hlastno, šele sedaj sta začutila neznosno lakoto.

Solnce je stalo nad glavo, veter je utihnil, bilo je vroče. Po rdečastih kepah je prihitela kuščarica. Gusjev je vrgel košček sladkorja. Vzvela se je na prednje tace, dvignila trioglato, rogato glavo in obstala kot okamenela.

Los je prosil cigareto, se zleknil, podprl glavo in kadil z nasmehom.

— Aleksej Ivanovič, ah veste, koliko časa že nisva jedla?

— Od včeraj, Mstislav Sergejevič, pred odle-

tom sem se najedel krompirja.

— Jedla nisva, dragi prijatelji, trindvajset ali

štrindvajset dni.

— Koliko?

za vladno listo. Nasproti odpade 823.810 glasov na manjšinske liste. Splošno se je volitev udeležilo 62%, torej več kakor pri zadnjih volitvah. Vlada zmaga je imela 25%, da bi si priborila listo uspeh. Ona je dosegla 64% več, kakor so vse ostale liste nase združile.

— Rim 7. aprila (Stefani). Vse stranke so se udeležile volitev. Na vrhuncu stoji narodna vladna lista z velikansko večino. Dosedaj sta znani dve tretjini vseh volilnih rezultatov. Od približno 12 milijonov volilcev je glasovalo 7 milijonov.

— Inomost, 7. aprila. (K. B.) Tukajšnji listi poročajo iz Bolcana, da so Nemci pri volitvah dosegli znatno večino. V Bolcanu so dobili 2000 glasov, fašisti samo 882. V Brunneku 80% vseh glasov v Brisku štiri petine vseh oddanih glasov in tudi v Meranu je bila nemška lista v večini.

Fuzija Radičeve stranke s Hrvatsko zajednico.

— Zagreb, 8. aprila (Izv.) Predsednik Hrvatske Zajednice dr. Lorković je v nedeljo ponoči odpotoval z brzovlakom na Dunaj, kjer se sestane s predsednikom HRSS Stjepanom Radičem. Po informacijah Vlade dopisnika ima dr. Lorković nalogo uvesti v voditeljem hrvatskih seljakov gotove podrobnosti glede sporazuma za ustanovitve politične federacije med Radičevimi strankami in Hrvatsko zajednico. V Zajedničarskih krogih so prepričani in upajo, da pride med obema politikoma do popolne soglasnosti. Dr. Lorković predloži Radiču gotove predloge sporazuma, ki bodo od slednjega odobreni. V glavnem gre za skupno akcijo in agitacijo povodom prihodnjih volitev. Za gotove volilne okraje bo dogovorjena skupna kandidatna lista in se bodo tudi doleteli posamni kandidati.

Občinske volitve na Koroškem. Napredek koroških Slovencev.

— Celovec, 7. aprila. (Izv.) Dosedanji rezultati glede občinskih volitev na Koroškem kažejo, da se je strankarsko razmerje zelo malo spremenilo. Skupna enotna lista nemških meščanskih strank je ponovno nazadovala. Pridobili so narodni socialisti. Socialni demokratje so napredovali posebno v Beljaku in St. Vidu, nazadovani pa so na deželi. Slovenci so dosegli na raznih krajih lepe uspehe in so napredovali.

Po dosedaj znanih poročilih so dobili Slovenci na Vrbi 76 glasov, v Rožku skupno s socialnimi demokrati 129 glasov (5 mandatov), v St. Jakobu v Rožni dolini 533 glasov z 8 mandati, v Bistrici v Rožni dolini 166 glasov, v Borovljah 193, v Šmarjeti v Rožni dolini 215, v Velikovu so Slovenci dobili 69 glasov z enim mandatom. V Borovljah imajo Slovenci 2 mandata.

— Celovec, 7. aprila. (K) Občinske volitve so mirno potekle. Socialni demokratje so v mestih napredovali, na deželi nazadovali. Slovenci so dosegli na raznih krajih prirastek glasov. Narodni socialisti so samostojno nastopili.

Naši odnosi do Romunske.

Vandalizem romunskih oblasti v Banatu.

— Beograd, 8. aprila. (Izv.) Naši prijateljski odnosi do zavezniške Romunske so zadnji čas stopili v štadij, ki pomenja več ali manj neodkritost. Romunske oblasti so o priliki izpraznitve nam priznanih vasi v Banatu postopale tako vandalsko in barbarsko, da mora naša država v Bukarešti najodločneje proti temu protestirati in zahtevati zadoščenje za vse krivice, ki so jih Romuni storili našemu prebivalstvu povodom izpraznitve. Uradno se potrjuje razna poročila, kako so nečloveško nasilno Romuni v zadnjem času postopali z našimi ljudmi. Nad vsemi vasi, ki so bile nam odstopljene, so Romuni že dva dni pred izpraznitvijo proglasili strogo obsešno stanje. Romunske oblasti so nato pričele z revizicijo raznega blaga in živine. Našim državljanom so jemali tudi denar.

Radi postopanja Romunov je vsa vojvodina ogorčena. Beogradske politični krogi zahtevajo od vlade, da mora pri romunski vladi zahtevati zadoščenje. Opažati je tudi, da se je obstoječe prijateljsko razmerje zelo ohladilo in da Romunska demonstrativno pričenja kokerati z Bolgarsko. Zadnji čas Romuni pošiljajo razne deputacije v Sofijo. Romunska diplomacija indirektno podpira vsako akcijo Bolgarske vlade. Romuni pa tudi sprejemajo različne bolgarske misije. Te dni so prispeli na Romunsko bolgarski kmetje, ki so bili od romunskih oblasti povsod toplo in iskreno sprejeti.

Katastrofalna povedeni v Banatu in Sremu.

— Beograd, 8. aprila. (Izv.) Sava in Donava še vedno naraščata. Skladišča na pristanišču ob Savi so mestoma pod vodo. Voda sega danes že do hotela Bristol. Velika nevarnost preti beogradskemu vodovodu pri Makšinu, ako bo voda prodrla tamodnji nasip. Mačva je vsled naraščajoče Drine in Save vsa pod vodo. Tudi ravan pri Negotinu ob Donavi je popolnoma poplavljena. Škoda je neprecenljiva.

— Beograd, 8. aprila. (Izv.) Sava je pri železniškem mostu tako narasla, da manjkata samo še dve peti do onega znamenja, do katerega je bila narasla voda pri katastrofalni povedni 1888. Ker Sava še vedno narašča, je v nevarnosti železniška proga Beograd-Topčider. Donava se je razlila. Kraji Godomin, Zemun, dalje okolica Pančeva in Beograda so pod vodo. V okolici Beograda je nad 7.000 orolov ozmo-

pod vodo. Sava narašča v svojem daljšem toku povprečno 15 cm na 24 ur. Pri Sisku je višina vode 655 cm, pri Brodu 770 cm. Vseled ogromne mase vode, ki se je zbrala v Donavi, Sava ne more odtekat in tako je cela ravan Save proti Beogradu in Donavi popolnoma pod vodo. V okolici Beograda do Pančeva je uvedena pomoč ogrženemu prebivalstvu. Tudi iz Bosne javljajo o silnih poplavih. Drina je silno narasla. Pri Zvoniku se je zrušil most. V Savi Ovič in okolici je poplavljenost okoli 7.000 orolov zemlje. Večina hiš je pod vodo. Ugošile je 2500 ovac. Bosna, Una, Neretva, Vrbas in Mišacka so znatno narasle. Neretva je prestopila bregove. Tudi Tisa narašča. Morava že dalje časa narašča.

Volitve v Gorici in po deželi.

Fašisti pretepajo Slovence. — Gorica, 7. aprila. Fašisti so divjali nad Slovenci in so v kavarni Garibaldi surovo pretepli nekega slovenskega volilca. Pri mostu, ki vodi v Pevmo, so napadli odvornika dr. Gabrščeka in Alojzija Pianiščka iz Oslavja, ko sta v družbi drugih ljudi razdeljevala neke oklice, in ju krvavo pretepli. Morala sta iti v bolnico po zdravniško pomoč. Poškodovana sta precej nevarno.

Do spopadov in pretefov, ki so jih izvajali slovenski fašisti, je prišlo na več krajih po Soški in Vipavski dolini.

Laški listi s poudarkom naglašajo, da so podpirali fašistovsko agitacijo številni slovenski župani.

Vso gorško javnost je presenetil izid volitev v Renčah, kjer so dobili fašisti 201 glas od 495 volilcev.

V Rihemberku so dobili Slovenci 511 glasov (1921 leta 622), fašisti 50.

Niso ravno velike fašistovske številke po slovenskih občinah, ali uspeh fašistovske agitacije se označi lahko za zelo znan.

— Sežana, 7. aprila. (Izv.) V Sežani je bilo volilcev 474, glasovalo jih je 350. Za slovensko listo 91, za fašiste 114, za komuniste 134 (razveljavljenih je bilo 61 glasovnih).

DEŽELNOZBORNE VOLITVE NA BAVARSKEM.

— Monakovo, 8. aprila. (Izv.) Po sedanjih končnih rezultatih pripade bavarski ljudski stranki 25 mandatov, narodnim socialistom 19 mandatov, socialnim demokratom 12 mandatov, kmečki zvezi 6, komunistom 6, nemškimi nacionalcem 6 in deokratom 2. Če se ne posreči bavarski ljudski stranki ustvariti koalicijo s socialisti in komunisti, tedaj postane deželni zbor dela nezmožen in bodo mogoče razpisane nove volitve.

Politične vesti.

— Iz samostojne demokratske stranke. V glavni odbor samostojne demokratske stranke so bili kooptirani rektor beogradskega vseučilišča dr. Bogdan Gavrilović, vseučiliški profesor dr. Aleksander Belić, profesor Jeremija Živanović in zdravnik dr. Dragutin Radišić. Krajevna organizacija demokratske stranke v Sabcu, v mestu, ki je v vojni največ trpelo pod avstrijsko soldatesko, je z 12 glasovi proti 3 obsojila politiko Ljube Davidovića, ki se druži z Radičem in Korošcem, ter se izrekla za Svetozarja Pribičevića. Organizacija je sklenila, da se pridruži Samostojni demokratski stranki. — Tudi v Beogradu je večina demokratov za Pribičevićovo politiko. Za Pribičevića so vsi takozvani samostalci, za Davidovića pa bivši naprednjaki in liberalci, ki so bili svoje dni glavna opora Obrenovićev. Sploh je opaziti, da obsojajo po večini srbijanski demokrati Davidovićevo politiko, dočim so prečanski demokrati brez izjeme v Pribičevićevem taboru. V smerdevskem okraju, ki ga zastopa Kosta Timotijević, je silno razpoloženo proti Davidoviću. Ako Timotijević ne bo uvaževal tega razpoloženja in ne izstopi iz Davidovičevega kluba, ga lahko to stanje pri prihodnjih volitvah mandat.

— Bogati Radičevi poslanci. V beogradske »Politike« čitamo: »Jaz sem Savka Perišić, značilna tramvajskih voz.« Tako se mi je predstavila starejša ženska, oblečena v delavsko obleko, oborožena z amblem svoje stroke — z metlo in kopico cunj pod levo pazduho. »Ko sem včeraj v Topčideru snajžila voz št. 121, sem našla pozabljeno usnjato torbico. Kmalu nato je prihitel ves razburjen neki gospod s svojo soprogo ter me vprašal, ako sem našla torbico, ki jo je pozabil v vozu. Ko sem mu povedala, da sem jo našla, mu je odlegel. Rekel mi je, da je narodni poslanec, vzel je torbico, jel šteti denar in ko je preštel, se je prepiral, da je v torbici ves njegov denar — bilo je v torbici nad 6 milijonov dinarjev. Gospod mi je dal potrdilo, da je sprejel ves denar, se mi zahvalil in gospa mi je dala — tri dinarje napitnine. Savka Perišić mi je pokazala potrdilo, na katerem je bil podpisan poslanec Pavle Radić. — Kakor je iz te vesti razvidno, so Radičevi poslanci prav bogati in nobel tudi. Za najden denar šestih milijonov dinarjev, od katere svote po zakonu gre najditelji 10% najdenine, torej 600.000, je poslanec milostno dal ubogi ženi napitnina cele — tri dinarje.

Juljska Krajina.

— Samo dva mandata? Prva poročila o izidu volitev v Juljski krajini napovedujejo za Jugoslovane samo dva mandata. Izvoljena bi bila dr. Wilfan in dr. Besednjak. Oddanih je za slovensko listo glasov nekaj nad 17.000. Pričakovalo se je 25.000 glasov najmanj. Mussolini je bil sicer obljubil, da se bodo vršile volitve nemoteno, da bo imel vsak volilec popolno volilno svobodo, tako da se bodo volitve smatrale lahko za pravi izraz ljudskega glasovanja. Temu pa ni bilo tako, marveč so se delale jugoslovenskim volilecem vse mogoče ovire in vršila so se nasilstva, da se prepreči udeležba naših volilcev. Posebno v Istri so fašisti terorizirali prebivalstvo in mu zabranjevali pristop v volilne dvorane. Vse to smo že naprej povedali, dobro vedo, kako krivični so fašisti proti Jugoslovenom in kako hočejo svoje gospodstvo nad njimi in svoje sovraštvo do njih pokazati ravno pri volitvah. Gotovo je bilo oddanih več neoo 17.000 glasov, pa se je izkazalo samo toliko, kolikor baš dovoli fašisti ob sedanjih razmerah, ker bi bilo vendarle pregorastno, ako bi ne pustili Jugoslovenom nobenega poslance. Gotovo je pa tudi, da bi bilo oddanih več nego 17.000 glasov, pa se vansko listo, ako bi bile volitve v resnici svobodne. Ali vladna stranka je hotela pokazati svojo silo baš v obmejni pokrajini in zato so fašisti z vladno pomočjo delali, kar so hoteli. Tako bodo imeli Jugosloveni menda samo dva poslance. Ako bi šlo po pravici, bi dosegli gotovo štiri. Zadovoljiti se pač morajo končno s tem, kar so dosegli in delati dalje med ljudstvom, da ga ne zajame in podjarmi docela fašistovsko nasilje.

Samo še danes in na splošno zahtevo še v sredo, 9. t. m. predvaja

KINO

Ljubljanski dvor

krasen, moderen, elegantno razkošen film

Na robu prepada

Režija slavnega
D. Buchowetzkega
(režiser Petra Velikega)

V glavnih vlogah
Alfons Fryland -
And Egede Nissen

Predstave vsak dan
ob 3., pol 5., četrt na 8. in 9.

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

LJUBLJANSKA DRAMA.
Začetek ob 8.

Torek 8. aprila: Othello. Red E.
Sreda 9. aprila: Cezar in Kleopatra. Red A.

LJUBLJANSKA OPERA.
Začetek ob pol 8.

Torek 8. aprila: Faust. Red F.
Sreda 9. aprila: Močnik. Red C. Začetek ob 8. zvečer.

★ ★ ★

— »Kajževna republika«, mesečnik za vse kulturne probleme ima to-le vsebino: 1. A. Cesarec: Stjepan Radić u Hrvatskoj. (Kritika republika in republika). 2. Lonjin: Najnovija revolucija u prvotnim naukama i filozofski idealizam. Može li se zamisliti kretanje bez materije? 3. J. Sajna: Dilematika Josipa Dietzgena. 4. M. Križ: U spomen Lavi Grana. 5. A. Cesarec: Od dvoglasov orla do Zabavne Biblioteke. 6. M. Križ: Aleksa Šantić. 7. M. Križ: O dragom bogu, o grofu Luj Vojvođici, o t. sv. slobodi zavesti, i o mnogim drugim velikim i malim stvarima. 8. M. Križ: Ilustrirano domstvo Battorici. 9. M. Križ: Zlatna mladost. 10. Odgovor na odgovor g. urednika samoravnica Mašića. 11. Napomena o J. Dietzgen. Cena je polodnevni broj s prednji deset dinara, a s proširni na

godinu dvanajst brojeva po najmanje četrdeset stranica, stočino dinara. List izlazi u Zagrebu pod uredništvom Miroslava Krleža. Pretplata šalje se na administraciju Knjižara Vošicki, Koprivnica.

Glasbeni vestnik.

— III. koncert jugoslov. komorne glasbe. Prijatelji, ki je te dni prišel iz našega juga, je pripovedoval, da smatrajo ljudje Ljubljano za nekaj glasbeni Eldorado, češ, da je v naši operi največ premijer, v naših koncertih istotako in da smo sedaj zase pograbili tudi vsi jugoslovanski komorno glasbo. Če je vse to res, smo lahko nato ponosni. Včeraj smo slišali godalni kvartet v g-molu Frana Lhotke, godalni kvartet »Pesem sorodnih duš« Antona Dobroniča in Debussyjev prvi kvartet op. 10. Sledel obširni razlagi prvega kvarteta, ki se nahaja na sporedu, je občinstvo z lahkoto promiklo v izvajano skladbo, ki pa v splošnem zaostaja za našim pričakovanjem. Nekaka uspalna monotonoš veje iz celega dela, ako izvajam živahni Scherzo. Dosti zanimivejši je Dobroničev trodelni kvartet »Pesem sorodnih duš«, ki nosi pečat v resnici najintimnejše glasbe, pisane za mal krog poslušalcev, ki pa bi morali delo slišati nekolikokrat. Ogreti pa tudi ta kvartet ni mogel, morda vsled svojih fragmentarnih glasbenih misli, ki je navdajajo z mnenjem, da skladatelj išče nečesa, nervozno prijemlje tu, tam, zamejuje, zopet uporablja. Morda pa je bilo enoličnost in skoro bi rekel brezbarvnost obeh del krivo medlo in ne prav prvovrstno izvajanje. Kakor svež, okrepčevalen studenev v peščeni pušavi pa je bil Debussy. Cvetiča melodika, pestra barvitost, eleganca, izčrpan izražanje vseh instrumentovih lastnosti, jasnost in bogastvo glasbenih misli, Debussyjeva izrazita samobitnost itd. vse to je dvignilo izvajale in poslušalce, da so z radostno in živahno nepetostjo doživljali duhovito delo. Poslednji komorni večer letošnje sezone pa prinese menda mladostni kvartet Milole Milolevića ter nekatere pesmi Manojlovića in Hristića.

— Pevski zbor Glasbene Matice ponovi na svojem cerkvenem koncertu, ki se vrši na cvetno nedeljo, dne 13. tm. točno ob pol 8. uri zvečer svetovnoznano Dvojakovo »Stabat Mater« za soliste, zbor in orkester. Občinstvo opozarjamo na ta koncert ter bodo vstopnice v predprodaji od torka dalje v Matični knjižarni.

— Od danes naprej so v predprodaji vstopnice za cerkveni koncert Dvojakove »Stabat Mater«, ki se vrši v nedeljo, dne 13. aprila 1924. ob pol 8. uri zvečer v Franciškanski cerkvi in katerega izvajajo pevski zbor Glasbene Matice pod vodstvom konservatorskega ravnatelja g. Mateja Hubada. Sodeluje celokupni orkester Muzike dravske divizijske oblasti in 4 solisti.

— Smetanov simfonistični ciklus »Ma vlast«, ki je dosegel pri svojem prvem letošnjem izvajanju naravnost kolosalen uspeh, se ponovi v nedeljo dne 13. tm. ob 11. uri dop v Unionski dvorani pri znanih cenah. »Ma vlast« izvajal orkester Narodnega gledališča v Ljubljani pod vodstvom svojega kapelnika Antona Balatke. Zveza godbenikov za Slovenijo, ki ta koncert priredi, hoče nuditi ljubljanskemu in tudi drugemu občinstvu izreden užitek na matineji, ki bo podala celotni ciklus nesmrtnega komponista. Vstopnice so v predprodaji v Matični knjižarni.

Sokolstvo.

— Sokolsko društvo v Ljubljani (Nar. dom) vabi svoje člane, telovadce in netelovadce, ki imajo veselje do petja, da se radi ustanovitve društvenega pevskega krožka zanesljivo udeležijo sestanka na galeriji telovadnice v Narod. domu v sredo 9. t. m. ob 8. uri zvečer. — Zdravo!

— Sokol Ljubljana II. naznanja, da posluje društveni odbor po br. tajniku ali kakem drugem odborniku vsak torek in soboto od pol 7. do 8. in vsako sredo od pol 8. do pol 9. zvečer v odborovi sobi na realci. Članstvo se pozivlja, da v navedenem času pride osebno poravnati članarino. — Osební prihod je potreben v svrhu izpolnitve evidenčnih podatkov.

— Sokol v Sisk. V nedeljo 6. aprila ob 20. zvečer je priredil Sokol v telovadnici dolgo pričakovano telovadno akademijo. Med mnogobrojnimi občinstvom smo opazili odlične goste: sav. starosta br. Gangla in njegovega namestnika br. Bajžlja, bivša sav. načelnika br. Vidmarja in br. dr. Murnika, bivšega načelnika slov. sok. zveze br. Drenika in njegovega očeta ustanovitelja Južnega Sokola in »Sokola« v Siski in več drugih cenjenih bratov in sester. Telovadnica je bila mnogo premajhna, da bi sprejela vse in mnogo ljudi se je moralo vrniti. — Spored se je predvsem odlikoval po raznovrstnosti in prostih vajah in nam pokazal vse stopnje in smeri razvoja te panoge, ki postavlja proste vaje že pred orodne. Telovadna vrednost kompozicije posamičnih točk je zelo posrečena, kakor tudi simbolistika, zlasti Murnikovega »U bolni-«. — Strogo oko strokovnjaka bi imelo opozoriti na nekatere nedostanke v izvedbi, ki je bila v celoti dobra, kjer so nastopili trenirani telovadci, drugod nekoliko pomanjkljiva. Teatralno spreminjanje svetlobnih barv ni bilo neobhodno potrebno, tehnično je celo odveč. Člani so imeli na bradit malo smole, največ vsled tega, ker so bile lestvine s prostega prinesene bradije mokre. Točke so bile izvajane s pomočjo klavirja in kot posebnost je bilo izvajanje dveh točk na petje, ki se pa ni posebno obneslo; z gotovostjo lahko trdimo, da bi nas n. pr. Murnikov »Napreje« s petjem nikdar tako ne ogrel, kakor nas je z godbo. Spored je obsegal 10 točk in se izvršil v eni uri in četr. — V splošnem moramo priznati poštrevnost do naših vadijteljev, društvu pa čestitati nad doseženim uspehom. Na žalost je telovadnica, kjer se izvaja akademija, pretesna in javno nastope in šolimo, da bi društvu,

ki ima toliko mnogo obetajočih moči, prišlo ob sodelovanju podjetnih Siskarjev do lastne in primerne telovadnice. Kakor čujemo, se bo akademija prihodnje nedelje ponovila.

— Sokolsko društvo v Siski priredi v četrtek 10. aprila ob 20. v društveni telovadnici predavanje »Strast v opojnosti« s skioptičnimi slikami. V petek 11. aprila pa se proizvajalca istotako film »Vozač smrti«: življenska slika v šestih dejanjih. Začetek tudi ob 20. Ker je predavanje in film velikega vzgojnega pomena, vabi k obilni udeležbi — Prosvetni odsek.

— Sokolsko gledališče v Radovljici uprizaro v nedeljo, dne 13. t. m. popoldne dramatisacijo velikega Tolstojevskega romana »Vstajenje« v petih slikah. Pri predstavi sodeluje okrog 60 oseb, originalne ruske velikonočne pesmi poje ruski kvartet. Igra se ponovi na belo nedeljo, t. j. 27. t. m. popoldne.

Turistika in sport.

ILIRIJA : JADRAN 7 : 0 (1 : 0).

Na igrišču Primorja se je vršila v nedeljo finalna tekma za olimpijski pokal med Ilirijo in Jadranom, ki je končala s precej visoko zmago prve. Dasiiravno je diferencialno izredno visoka, vendar moramo omeniti, da Jadran ni zaslužil tako hudega poraza. Igra je bila skozinsko odprta ter je bila Ilirija samo tekom prvega polčasa v delni premoči. Krivdo na visokem porazu nosi vsekakor Jadranova kriska vrsta, v kateri sta bila dva igrača statista. Jadranov napad pa je zamudil nekaj prav lepih šans. Igralcem Jadrana se je v ostalem poznalo, da so šli v bolj neiztrgani. Silajna pa je bila obramba s Pečnikom na čelu, ki je poleg Dolinarja eden najboljših naših branilcev ter vsekakor prihaja v poštev za sestavo ljubljanske reprezentance. V napadu je ugaljal Martinak, katerega pa je spremljala smola pri streljanju. Vrtar Vondina je bil zelo nesiguren.

Ilirija sicer ni predvedla eno najboljših svojih iger; bila pa je svojemu nasprotniku precej nadmočna. Nastopila je v zelo močni postavi in prvič je igral cel blok Zupančičev (vsi štirje). Na centerhalvu se je uveljavil zopet dobro Gabe in Hus kot levi krilec, Pevalak II., ki je nastopil mesto Učaka, je pokazal dobre tehnične sposobnosti, ni pa bil še zadostno vigran. Obramba ni bila na višku. Svojo premoč je znaa Ilirija izrabiti pred golom, kjer se je streljalo iz vsake dane pozicije, dočim je Jadran to zamudil. Goale so zabil Oman 2, Pammer 3 (1 enajstmetrovko), Pevalak 1 in Pečnik 1 (avtogol). Tekmo, ki se je vršila ob neugodnem vremenu, je sodil nezadovoljivo g. Fink, ki ne zna uveljaviti svoje avtoritete ter se pusti od publike in igralcev sugestirati. Z napačnimi razsodbami je zagrešil nebroj pogrešk. — Publike je bilo malo.

★ ★ ★

— Člane vseh ljubljanskih klubov vabimo na sestanek v svrhu dogovora glede nedeljskega obhoda sportnikov, v salon restavracije pri Levu. Gosposvetka cesta, v četrtek ob 8. uri zvečer. Pozivamo člane vseh klubov, da se sestanka sigurno udeležijo, osobito pa oni, ki se udeležijo spreveda, naj pridejo sigurno. Sestanek velja za člane vseh sportnih panog. — Jugoslovanski olimpijski pododbor.

— Potovanje na VII. Olimpijado v Pariz bo omogočeno letos ob izredno nizkih potnih stroških, vsem udeležencem je dovoljena polovična vožnja Ljubljana-Pariz-Ljubljana in to na vseh železnicah. Vsi, ki žele potovati v Pariz, naj vložijo najkasneje do 13. aprila pismeno svoj osebni opis ter priložijo sliko na Izvršni odbor za VII. Olimpijado v Zagrebu, Nikolčeva 14 (Leit). Potni list in vizum mora oskrbeti vsakdo sam. Naša prva reprezentanca, ki bo odšla na Olimpijado, bo nogometna, ki odide priščno 10. maja iz Zagreba. Eventuelna pojasnila daje Jugoslovanski Olimpijski pododbor, Ljubljana.

— Zrebanje Olimpijske loterije je nepreklicno 26. junija v Zagrebu. Srečke stanejo 10 Din. Dobivajo se povsod! Kupujte Olimpijske srečke!

OBLEKE

najboljše, najcenejše, v največji izbiri ima
J. Maček, Ljubljana
Posebni oddelek: otroške obleke, moško perilo.

Društvene vesti.

— Akademsko podružnica Jugoslovanske Matice v Ljubljani. Odbor akademsko podružnice Jugoslovanske Matice, izvoljen na obnem zboru dne 29. marca 1924, se je konstituiral tako-le: Predsednik Duličić tur. podpredsednik: Kirchner Nikola, techn., tajnik I. Lichtenwaller Milan tur., tajnik II. Tomšič Fran, phil., blagajnik Marinović Peter, med. knjižničar Karadije Josip techn., arhivar Poropat Milovan techn., odbornik Gošić Josip, techn.

— Kupite oljke pri Kolu jugoslovanske sester! Kolo je dobilo iz Trsta nekaj oljk, spletenih po načinu tamošnjih okoličanov. Dobe se na stojnicah Kola. Marsikateremu Primorcu se vzbudi spomin na čase, ko je tam doma morebiti odklonil tako oljko ter segel po mali drobni veljici, kar je bilo bolj »fino«. Toda tu sedaj, olj, kako bo ganjen, ko jo zagleda in jo kupi ter ponese svoji ženi, sestrí, prijateljici pozdrav iz zaslužene domovine!

Poizvedbe.

— Včeraj popoldne so bile izgubljene 2 konjske plahte od Dunajske ceste do Metelkove ulice. Pošteni najditelji blagovoli jih vrniti proti nagradi na Dunajski cesti št. 20. Roje.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 8. aprila 1924.

V Avstriji bi bilo boljše!

Klerikalci vzdržujejo ljudske mase v veri, da je pravzaprav nesreča za Slovence, da niso v svetovni vojni zmagale Nemčija, Avstrija, Turčija in Bolgarska, ker bi v tem slučaju ostala Avstrija ena najmočnejših držav na svetu in bi bili v nji vsi Jugoslovenci združeni pod katoliško dinastijo Habsburžanov. Med Jugoslovenci bi potem igrali prvo vlogo Slovenci in Hrvat, katerim bi se godilo kot angeljem v nebesih.

Da vlada to mišljenje še danes v klerikalnih krogih, dokazuje najbolj vzklil klerikalnega poslanca Vrečka v narodni skupščini: »V Avstriji je bilo boljše!«

Pri tem seveda ne pomislijo ti ljudje, da bi Avstrija, ako bi skupno z Nemčijo zmagala, prišla popolnoma pod nemško peto in morala hoté ali nehoté delati tisto politiko, ki bi jo narekoval cesar Viljem iz Berolina. Avstrija bi plavala v pangermanskih vodah in po slovanskih hrbtih bi padal nemški korobač težje, kakor kdaj prej. Da bi Hrvatje, zlasti pa Slovenci ne uživali prav nobenih predprav, je več kakor jasno. Saj so imeli Nemci že začetkom vojne izgotovljene načrte glede politike napram Slovincem in glede zgraditve mostu od Belta do Jadrana! Tudi tova tozadevni projekt je slovenski javnosti gotovo še v živem spominu.

Tako-le je stalo v tem načrtu: Slovence je treba nasilnim potom germanizirati. V to svrhu se jim morajo odvzeti vse šole, slovenska mladina ne sme posečati srednjih šol in noben slovenski uradnik ne sme službovati v slovenskih kraljih. V slovenskih pokrajinah je državni in uradni jezik izključno nemški.

Tako bi se Slovincem godilo v Avstriji po vojni, zmagoviti za Habsburžane in Hohenzollernce.

To politiko bi diktiral cesar Viljem, o katerem pravi sam bivši avstrijski minister grof Otakar Czernin v svojem dnevniku, da se je napram njemu izrazil: »Slovane sovražim iz vsega srca, čehe kakor Poljake, nič manj pa Ruse.«

O teh nemških načrtih so klerikalni voditelji prav dobro poučeni in če vzklikajo, da bi bilo pod nemško-avstrijskim jarmom boljše za Slovence, kakor v svobodni Jugoslaviji, je to samo dokaz, da ti ljudje nimajo nobenega narodnega čustva in da jim gre samo za nadvlado nad ljudstvom, ki bi jo imeli brezpogojno pod vlado katoliških Habsburžanov, ki pa so jo izgubili v svobodni Jugoslaviji, kakor se nadejamo — za vedno.

★ ★ ★

— Odgovor. Na moj dopis, objavljen v Slov. Narodu št. 78 ex 1924 sem prejel od g. delegata ministra financ iz Ljubljane dvojno pojasnil, za kateri se mu tem potom zahvalim. G. delegat naglašja, da je bil glavni vzrok, da se odmeritev osebne dohodnine niti za l. 1923 ni izvršila, to, da ni bil eksistenčni minimum določen! Dam to veljati. S tem so naši finančni uradi izven krivde! Ne dam pa tega veljati glede ministrstva financ! Ministrstvo bi ne bilo imelo težavnega in nobenega obširnega dela, da bi odstranilo omenjeno oviro, če bi imelo voljo! Jasno je moralo biti finančnim uradom — od najnižjega pa do najvišjega, da se eksistenčni minimum mora zvišati! Ali si niso gospodje ministri in poslanci tudi svojih plač ozir. diet doli zvišati? Ako bi bila komisija odmeritev za l. 1923 izvršila, bi se bilo marsikateremu obdačencu breme olajšalo, tudi popolnoma odvzelo! Izterjalo pa se je po prejšnji visoki odmeritvi. Moral si plačati, če tudi si vedel, da je breme krivično, ker v letu 1923 že nisi imel več onih dohodkov, kakor v letu 1922! Ta krivica pa se bode nadaljevala tudi v l. 1924, ako se odmerilne komisije ne skličejo v najkrajšem času! Druga točka g. delegatovih pojasnil je naperjena proti moji trditvi, da se je dohodnina za l. 1923 izterjala contra legem, da nam isto grozi tudi za l. 1924. Znano mi je, da po avstrijskem zakonu se mora vsak davek, dokler ni definitivno predpisan, provizorno plačevati v izmeri zadnje definitivne odmere. To je izjema in sme veljati le v izrednih slučajih. Ne sme pa se v naši mladi državi uveljaviti kot pravilo! Zoper tako praksu je naperjen že prvi odstavek mojega čanka! Dokler sem javno deloval, sem zagovarjal v občini, v okrajnem zastopu in v deželni zboru pravočasni in redni proračun. Redno gospodarstvo je danes moj ideal, ker živim osvobojen in prost v novi državi — ja se! Ne gre meni v staro glavo, zakaj bi se v naši mladi državi, kjer imamo osemnajst ministrstev, tedaj skoro dvakrat toliko, kakor jih imajo največje države, ne mogel državni proračun pravočasno izgotoviti in predložiti skupščini, zakaj bi tega proračuna

ne mogli pod vodstvom sposobnih ministrov rešiti pravočasno! Bodo naših haložanov vidim in slišim dan za dnem. Ta je bil za mene povod, da sem skušal javnost opozoriti, da je tu treba hitre odprave! Formalna določba zakona opravičuje postopanje uradov, ne odstrani pa materijalne krivice prizadetim. To je glavno, ne ono! — Dr. Fran Jurtele.

— Romunski kralj na potu skozi Ljubljano. Danes dopoldne je prišel v Ljubljano romunski kralj Ferdinand s kraljico Marijo v spremstvu ministrskega predsednika Bratianu in zunanjega ministra Duke ter z ostalimi množestvenimi dvornimi spremstvom. Romunski dvorni vlak, ki je obstojal iz večštevlnih salonskih vagonov, je ob 11.45 dopoldne odpeljal v smeri proti Jesenicam. Romunski kralj potuje v Pariz na poset predsednika francoske republike Milleranda.

— Predavanje v »Pravniku«. V četrtek, dne 10. aprila t. l. bo predaval na sestanku društva »Pravnik« g. dr. Ivo Belin (Zagreb): »Problem valorizacije u bilancama dioničarskih društava«. Predavanje je točno ob 18. popoldne v pravosodni palači št. 79 (I. nadstropje). Gg. člani javljeni, gostje dobrodošli!

— Predavanje Jugoslovensko-čehoslovaške Lige v Ljubljani. Jugoslovensko-čehoslovaška Liga v Ljubljani priredi v četrtek, dne 10. aprila 1924 ob 20. uri v srebrni dvorani hotela »Union« predavanje o temi: Preporod češke duševnosti v letih devetdesetih (s posebnim ozir na literaturo). Predavatelj dr. Ferdo Kozak se bo v glavnem bavil s kulturnohistoričnim ozadjem moderne češke literarne tvorbe od početka realizma in naturalizma do novejših smeri od preloma stoletja, kakor se je oblikovalo doma na Češkem pod vplivom živahnega razvoja stvarne, svobodne kritike. To dobo, katere početki so tesno zvezani z nastopom T. S. Masaryka, izpolnjuje ostra literarna revolucija, ki je v smislu svobodne kritike očistila ozadje od predsodkov in ozkostranosti historizma in prevzela enostranskega nacionalizma, izvedlo revizijo dotakratnega literarnega ustvarjanja, razbila fantom avtoritete in dvignila češka kulturna obzorja v višino večnočloveških stremiljen in resnic. Iz teh razlogov je z ozirom na razvoj češkega naroda in tudi kot splošno kulturnohistoričen pojav brezdvomno eno najizjemnejših epoh češke literarne in kulturne zgodovine.

— Vabimo zlasti univerzitetne in akademске kroge, da se udeležijo tega predavanja. — Vstop prost.

— Izlet pevskega društva »Ljubljanski Zvon« v Beograd. Kakor čujemo, namerava pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v kratkem posetiti Beograd in prirediti tamkaj koncert. »Ljubljanski Zvon« je bilo edino slovensko društvo, ki si je upalo pod Avstrijo navzlic klerikalni protislovesni gonji v Beograd. Bilo je to leta 1910. pod pokroviteljstvom gospe Franje dr. Tavčarjeve je priredil pevski zbor tega društva sijajno uspehi koncert v Narodnem pozorišču. Koncerta se je udeležil takratni prestolonaslednik, sedanjí kralj Aleksander, ki je pevec drugi dan tudi sprejel na dvoru v avdienci. Za sprejem pevsk. društva »Ljublj. Zvon« se vrše velike priprave. Pripravljalni odbor v Beogradu bo isti, kakor pred 14 leti, samo mesto g. Darka Ribnikarja, ki je umrl za domovino že v balkanski vojni, vstopi v ta odbor pokojnikov brat g. dr. Slobodan Ribnikar. Po naših informacijah se udeležijo »Zvonovega« izleta v Beograd tudi ga. Franja dr. Tavčarjeva, pod katere protektoratom se je vršila tudi ekskurzija v Beograd pred 14 leti. Kakor smo izvedeli, je železniško ministrstvo dovolilo društvu 75 % popust pri vožnji.

— Občinskega sveta ljubljanskega redna seja bo v četrtek 10. aprila ob 18. v mestni zbornici. Na dnevnem redu te seje se nahajajo med drugim tele točke: Personalnega upravnega odseka poročilo o županovem dopisu glede razsodbe notranjega ministrstva o izločitvi novega mestnega sveta, o županovem dopisu glede zgradbe Sokolskega doma na Taboru in o novi službeni pragmatiki za mestne službenice, nadpisal finančnega odseka poročilo o dopisu vinogradnikov in gostilničarjev glede povišanja trošarine na vino, o prošnji Vekoslava Dolničarja za podaljšanje zakupa hotela Tivoli, o prošnji Viktorja Rohrmanna za zatvoritev Strojarske steze, o poročilu stavbenega urada glede povečanja novega kopališča ob Ljubljanci, o načrtu pravilnika za podeljevanje podpor brezposelnim itd.

— Proslava 70 letnice Josipa Srca. Snoci je narodno občinstvo v Zalcu proslavilo ljubli zaslužnega in splošno priljubljenega starozupana g. Josipa Srca. Svečanosti so se udeležila vsa narodna društva, slavljenci čestili in prijatelji ter mnogobrojno žalsko občinstvo. Po bakladi so priredili slavljencu svečan banket, na katerem ga je pozdravil v daljšem nagovoru g. R. Vrečar, ki je omenil vse zasluge tega izredno marljivega in vestnega moža za povzdigo nacionalne zavesti in solonskega blagostanja svojih rojakov. Pro-

slava 70 letnice je bila slavljencu najlepši dokaz, kako visoko ga spoštujejo in cenijo njegovi ožji rojaki, pa tudi širša slovenska javnost, ki mu je izrazila svoje simpatije.

— Iz državnega službe. Prenešana sta: policijski komisar Karlo Suša iz Maribora za pomočnika komisarja žel. policije na Rakeku; pomočnik komisarja Janjo Ramovš iz Banatskega Arandjelovca v Caribrod. Imenovan je za veterinarja-pripravnika pri okrajnem glavarstvu na Visokem bivši živinodravnik pri pokrajinski upravi v Ljubljani dr. Vladimir Arko; za veterinarja-pripravnika pri okrajnem glavarstvu v Novi Kanjiži je imenovan dipl. veterinar Jože Sianc.

— Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani prodaja tudi letos oljke ter se nadeja, da jih bo zavedno naše občinstvo tako pridno kupovalo kakor prejšnja leta. Veliko dobrega stori Kolo revežem, ki se zatekajo k njemu za pomoč; po možnosti pomaga vsakemu, ki je v resnici pomoči potreben in vreden. Posebno pažnjo posveča Kolo naši deci osobito na obmejnih krajih, podpira dijaštvo in razne institucije. Ali žal, vsem ne more ustreči, ker nima dovolj sredstev na razpolago. Oljke so donesle prejšnja leta lepe vsote; od našega občinstva je odvisno, ali bo tudi letos tako.

— Celjske vesti. — Požar. V nedeljo zvečer proti enajsti uri je iz dosedaj še neznanih vzrokov prišel goreti hvel posestnik Obliherja na Ostrožnem. Zgorel je do tal. V zgorelem poslopju se je nahajala tudi sedlarska delavnica. Zgorelo je poleg sedlarskega orodja tudi precej sena. Prišlo so na kraj požara gasilci iz Babnega in Celja, ki so preprečili razširjenje požara. Kakor je ogenj nastal, se še ni dalo dognati. Škoda znaša precejšnjo vsoto. — Smrt na kosa. V Gosposki ulici je v nedeljo umrla gospa Terezija Zolgar v 64. letu starosti. — Mestno gledališče. Radi nastalih tehničnih ovir v ljubljanski drami, se je morala komedija »Favna«, ki bi se morala igrati včeraj v torek, preložiti na prihodnji teden. — 25-letnica. Tvrčka Rafael Salmič, trgovina z urami in zlatino, je 4. aprila slavila 25-letnico svojega obstoja. Pečovskiški premožek op, ki je nad eno leto bil izven obrata, je prišel pred kratkim zopet v po'nem obsegu obratovati. Premoga se nakonec dovolj. Rudnik je prevzela družba »Bohemija«.

— Mariborske vesti. Silajen uspeh igre »Divji lovci«. V nedeljo so vprizorili v Nar. gledališču Pinžarjevo dramo »Divji lovci«. Gledališče je bila nabito polno, kakor že dolgo ne pri drami. Premijera je v celoti zelo dobro uspeša. V glavnih vlogah zlasti kar se tiče g. Tepavca, Kokota, Groma in gđ. Jelenčeve. Zdravstveno stanje. Zadnje, hudo in večnoma mokro vreme je povzročilo razširjenje prehladov. Influence itd. Nalezljive bolezni so poljale pri klerikalni populaciji, ostali so še 4 slučajni norci.

— Ptujske vesti. Lovsko društvo Na cvetno nedeljo se vrši občni zbor podružnice »Slovenskega lovskega društva« v Ptuju ob 10. dopoldne v Narodnem domu. Na dnevnem redu je več vprašanj, važnih za vsakega lovca. Nujno potrebno je, da se udeležijo tega občnega zbora vsi lovci in lovski prijatelji in iz vsega okraja. — »Muzejskega društva« v Ptuju občni zbor bo dne 9. tm. ob 17. v reálni gimnaziji. Na dnevnem redu je tudi volitev častnih članov. — Izročitev odlikovanj. Dne 30. marca je izročil v prostorih ptujskega muzeja g. okraj. glavar dr. Otmar Pirkmajer odlikovanja, ki jih je podelil Nt. Vel. Kralj lani ob priliki proslave 30 letnice Muzejskega društva najzaslužnejšim članom. Odlikovani so bili predsednik dr. Fran Kotnik, profesor tuk. gimnazije, podpredsednik Viktor Škrabar not. kand. in konservator, oba z redom sv. Save IV. razreda, mnogoletni odbornik Rudolf Gailhofer z redom Sv. Save V. razreda in 79 letni arheološki izkopavalec Martin Vnuk, z zlato kolajno za marljivo delo. V imenu odlikovancev se je zahvalil za podeljena odlikovanja predsednik dr. F. Kotnik. Zvečer so se zbrali prijatelji društva in odlikovancev na prijateljskem sestanku v gostilni Vouk. Cela družba se je udeležila potem koncerta umetniškega orkestra v kavarni »Balkan«, nakar se je veselo razšla. — Tekma. Dne 6. tm. se je vršila na ptujskem igrišču prvenstvena tekma SKP proti SSK Maribor. Slov. S K je zmagal s 5:0 proti SKP.

— Reklama in vinjete IV. ljubljanskega velesejma. Uradu za prireditve IV. ljubljanskega velesejma se je ministrstvo dovolilo, da sme razobešati lepake za bodoči velesejem v prostorih poštinih uradov in devati vinjete IV. ljubljanskega velesejma na vse vrste poštnih pošiljk.

— Iz inozemstva v dar poslani paketi. Revni ljudje, ki dobe v darilo iz inozemstva pošiljke v bolj ali manj obarbljenimi stvarmi, si morajo preskrbeti potrdilo občinskega ali municipalnega urada, da so ubožnega stanu. Potrdilo, prošnjo ter pošiljateljstvo izvirno pismo, iz katerega je razvidno, da se pošiljajo stvari v darilo, se izroče carinarnici v odločitev.

— Ustavljeno kazensko postopanje. Dne 15. marca smo na podlagi policijskega obvestila poročali, da je bil bivši bančni uradnik g. Milan Korenčan z Vrhnike aretirani radi raznih pregreškov. Naknadno nam sedaj poročajo, da je ljubljansko deželno sodišče ustavilo proti njemu vsako kazensko postopanje, ker se je prepričalo, da je bila ovadba neutemeljena.

— Nov sejem. Na Veliki Silevici pri Vel. Laščah bo na belo soboto 26. aprila prvi letni sejem za blago, živino in konje. Od postaje Vel. Lašče do sejmšča je samo tri kilometre.

— O Jerančiču smo včeraj poročali, da je bil radi vloga v trgovino A. Hranika obsojen na eno leto ječe in da je kljub temu, da bi ga kmalu zasedili pri vlogu, tatvino skoraj tri dni zankaval. Ugotavljamo tem potom, da je Jerančič tatvino takoj priznal in torej vest ne odgovarja resnici.

— Zdravstveno stanje mesta Ljubljane. Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane izkazuje v času od 30. marca do 5. aprila tole statistiko: Umrlo je 29 oseb, 13 moških in 16 ženskih spola (tj. 11). Smrti vzroki: življenjska slabost 3, letika 8, pljučnica 1, dušični kašelj 1, škrlatna 2, možganska kap 2, rak 1, drugi naravni smrti vzroki 11, umor 1. Med tem časom se je rodilo 29 otrok, 16 moških (2 mrtvorjenca) in 13 ženskih spola (2 mrtvorjenca). Naznanjene nalezljive bolezni: davica 3, škrlatinka 1.

— Nesreča pri kuluku. Ivan Primož, 27-letni poljski dninar iz Handlerja, kral. Koče pri Kočevju in Friderik Černe, 26-letni lovec iz istega kraja sta 5. t. m. delala kuluk za občinsko cesto. Pri razstreljevanju skalovala jim je smodnik pihnil v obraz in sta dobila težke poškodbe na očeh.

— Nezgode. Janez Zajc, krošnjar s suho robo, je 5. t. m. v Rudniku prenočeval na nekem kozolcu, s katerega je tekom spanja padel dol. Pri padcu je dobil težke poškodbe po životu. — Janezek Zakelj, 4-letni posestnikov sin iz Stare Loke, je padel s poda in si z omil desno nogo.

— Policijska kronika. Lovru Krmelju, stanujočemu na Cesti na Gorenjsko železnico je bilo meseca marca, ko je ležal v bolnici, ukradeno iz kovčka v stanovanju perila in obleke v vrednosti 1700 Din. — Na Vodnikovem trgu zopet pridno poslujejo žeparji. Tako je bila zasebnik Pavlin Sever ukradena denarnica s 117 Din gotovine in Mariji Čotič z izanske ceste denarnica z 250 Din gotovine. — V Kočevju je bilo vlomljeno v mehanično delavnico Otona Zembraka in so tatoviti odnesli dve moški kolesi, vredni 3850 Din. — Posestniku Franu Kuralt iz Senčurja pri Kranju je bil ukradena konjska oprema, vredna 1000 Din. — V bližini Kozlerjevega gradu je neki okoli 30 letni neznanec napadel pekoveškega vajenca Miho Ambrožiča in mu je ta izročil ves denar, kar ga je imel, nakar je ropar pobegnil.

— Ropar ubil stražnika. V Sarajevu je zasačil stražnik Lubura nekega vlomilca, ki je skušal vdreti v vojaško skladišče. V borbi, ki je nastala nato med obema, je ropar najpreje stražnika sunil z nožem v prsa in ga nato še s sekuro udaril po glavi. Ropar, ki se zove Vaso Kalajdžić, je pobegnil.

— Iz raznih krajev države. V Erdeviku je bilo vromljeno v tamošnji cerkev in ukradeno 150.000 D gotovine. — V Martonovu v Vojudvini je bil pred dobrim mesecem ubit Fabijan Matyáš, Morlica so prijeli sedaj v osebi Josipa Feherja in je bil oddan državnemu pravdnistvu. Po uradni statistiki boleha v Beogradu vsaki deseti stanovalac na tuberkulozi in na tuberkulozi umre vsak stoti stanovalac.

— Zasačen pri kupčiji. Eden policijskih agentov je včeraj v Pražakovi ulici opazoval nekega dečka, ki je prodajal dalmatinskemu kršnarju Filipu Vrankoviču različne predmete. Detektiv je dečka in Vrankoviča aretirali. Ugotovilo se je, da je deček prodajal cigaretno doze in drugo galanterijsko blago, katero je kradel v trgovini svojega gospodarja. Vrankovič in Stefan S. sta bila oddana sodišču. Pri Vrankoviču je policija našla na domu za 1000 Din ukradenih predmetov.

— Tatvina na Zelenem hribu. Dne 6. tm. je našel železničar Fr. Babč na Dolenjski cesti v grapi ležati dve vreči nasoljenega mesa v teži 50 kg. Meso, ki je bilo vredno 1125 Din je bilo ukradeno v vnovčevalnici na Zelenem hribu.

— Vremenska napoved. Dunaj, 7. aprila. Uradna vremenska napoved za 8. tm. Megleno, mrzlo vreme, ki se nagiblje k dežju.

»LJUBEZEN JE JACJA OD SMRTI.«

Napetozanimiva drama v 6 dejanjih iz srednjeveških časov, se predvaja še danes in v sredo v Kino Tivoli. Mlada Desreč žrtvuje svojo doto po materi, da odkupi mlademu plemiču truplo njegovega očeta, zmagoslavnega vojskovodje, ki je padel zavratno kot zadnja žrtev vojne, iz rok trdosrčnega oduha — krščanskega Shy'oka, in ga poroči. Po enem letu srečnega zakona pa se odklonijo ljubimec mačjuje nad njo tako pretkano, da vse okolišine dokazujejo njeno nezvestobo. Lastni oči kot vrhovni sodnik jo mora obsoditi na smrt na grmadi, dasi prepričan v srco o njeni nedolžnosti. Že zapalijo grmado, a tedaj se samo nebo usmili in izpriča njeno nedolžnost. V glavnih vlogah lepa Eva May in simpatični Viljem Dieterle.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 8. aprila. Sprejeto ob 13. Devize: Curih 14.133—14.233, Pariz 4.665—4.715, London 350.50—353.50, Dunaj 0.1137—0.1157, Praga 240.50—242.50, Trst 357.10—360.10, Newyork 80.25—81.25, Budimpešta 0.1025—0.1325, Valute: dolar 79.50—80.50.

Efeki: 7% Invest. pos. 1921 66—68, 2% drž. renta za ratno štetu 144.5—148, Ljubljanska kreditna banka 242.5—244, Centralna banka 65—68, Hrv. esk. banka 145—146, Kred. banka Zgb. 144—145, Hip. banka 73—74, Jugobanka 124—125, Praštedion 920—930, Slav. banka 127.5—131, Exploatacija 152.5—157.5, Drava d. d. Osljek 400—Šečarana, Osljek 1285—1310, Islis d. d. 63.5—67.5, Nihag 127.5—130, Outman 975—980, Slaveks 425—450, Slavonija 139—143, Strojne tov. 200, Trboveljska 710—715, Union, paromlin 800, Vevče 175.

INOZEMSKE BORZE.

— Curih, 8. aprila. Današnja borza: Beograd 7.10, Praga 17.—, Dunaj 0.0081, Newyork 5.7225, London 24.78, Pariz 33.30, Milan 25.37, Berlin 1.22, Amsterdam 213.—, Bukarešta 2.—, Solila 4.15.

— Trst, 8. aprila. Današnja predborza: Beograd 27.80—27.93, London 97.75—97.90, Pariz 130.75—131.25, Newyork 22.60—22.75, Curih 395—398, Praga 67.20—67.50.

Najnovejša poročila.

PRED NOVIMI VOLITVAMI?

— Beograd, 8. aprila. (Izv.) Danes dopoldne je bila politična in parlamentarna situacija popolnoma nejasna. V skupščini vlada popolno mrtvilo. Poročilo verifikacijskega odbora še ni dostikano. V skupščini se je danes dopoldne pojavilo zelo malo število narodnih poslancev. V kuloarjih se je danes dopoldne razširila doslej še ne potrjena vest, da se ima za petek 11. t. sklicati seja narodne skupščine. Ta vest je malo sigurna. Današnja »Politika« priobčuje informacijo, da so v vladinih krogih po končani snočni seji zatrdjevali, da bo sedanje negotovo parlamentarno stanje trajalo do srede meseca maja, sklicana bo takrat seja, na kateri bo prečitán ukaz o razpustu parlamenta.

Skupščinske volitve bi se imele nato vršiti dne 10. avgusta tega leta.

— Beograd, 8. aprila. (Izv.) »Vreme« danes pripominja, da se seja narodne skupščine ne bo kmalu sklicala, če pa se bo, tedaj prečita vladarjev ukaz o razpustu skupščine in se imajo nato vršiti nove volitve.

KONČNI REZULTATI VOLITEV V JULJSKI BENEČIJL

— Trst, 8. aprila. (Izv. Ob 12.) Po poročilih tržaške prefektore so volilni rezultati v Juljski Benečiji ti-le:

Jugoslovenci 29.078 glasov, fašisti 173.563, italijanska ljudska stranka 22.000, unitaristični socialisti 13.114, republikanci 9.744, demokratje 5.707, komunisti 20.648, maksimalisti 5.064 glasov.

Napram vladini listi znaša celokupno število manišinski glasov 105.355. Osem mandatov, ki odpadejo na manjšine, bo tako razdeljenih: dva Jugoslovenci, dva italijanska ljudska stranka, dva komunisti, 1 socialist, 1 republikanec. Od Jugoslovenov bodeta izvoljena dr. Willian in dr. E. Besednjak. Od komunistov Gennari in Juraga.

— Trst, 8. aprila. (Izv. Ob 12.) Za Trst in okolico so uradno objavljeni ti-le volilni rezultati:

Jugoslovenci 2.577, fašisti 17.566, socialisti 706, klerikalci 531, republikanci 3610, demokratje 443, komunisti 4.648, maksimalisti 679.

DEFINITIVNI REZULTAT ZA ISTRO.

Jugoslovenci 6220, fašisti 51.577, socialisti 184, italijanska ljudska stranka 1.041, republikanci 2.243, demokratje 199, komunisti 2.905, maksimalisti 379.

ZA FURLANJO IN GORIŠKO KONČNI REZULTAT.

Jugoslovenci 16.525, fašisti 86.555, italijanska ljudska stranka 19.855, demokratje 5.238, socialisti 12.034, komunisti 10.371, maksimalisti 3.628, republikanci 2.815.

OPOZICIJONALNI BLOK RAČUNA Z NOVIMI VOLITVAMI.

— Beograd, 8. aprila. (Izv.) Na večerji, ki so jo priredili beogradski demokratje Davidovičeve skupine v hotelu Slavija, so bile izmenjane kratke napitnice, ki jih je otvoril Ljuba Davidovič. Na večerjo so bili povabljeni demokratje, poslanci jugoslovenskega kluba, muslimani in nekateri novinarji opozicijskega tiska. Ljuba Davidovič je otvoril vrsto napitnic s kratkim govorom, v katerem med drugim tudi naglašja, da je treba računati z volitvami. Ljuba Davidovič je med drugim tudi izjavil: Opozicijski blok je ustvarjen s pomočjo bratov Slovincem, muslimanov in Hrvatov. Njegova glavna težnja je, da se danes pobratimo, naše ujednotenje je ostalo le na papirju. Naš blok hoče ustvariti možnost, da se razvije naša lepa domovina in da se obrani država. Blok ni bil ustvarjen proti Pašću marveč za to, da dvignemo naš narod v lepšo bodočnost. (Klic: Tako je! Doli Pašć!) Blok hoče, da občuti vse narodove želje in težnje. Mi hočemo, da pomoremo narodu do tega, da bo tu srečen in napreden. Mi moramo priznati, da bile ura odločitve za nas vse! Za tem je govoril dr. Koršček, ki je v svoji napitnici naglašal, da ne smemo pozabiti na naše brate v Istri in na Goriškem, ki jih moramo v najkrajšem času osloboditi in razširiti našo državo. Njih osloboditev želimo vsi v kratkem doživeti in da bo naš narod svoboden bival od Jadrana do Črnega morja. Mi hočemo rešiti državo in jo okrepiti. Posl. dr. Spaho je imel zelo lojalno napitnico na dinastijo Karagiorgievičev. Izjavil je: »Želim, da vlada pod Nj. Vel. kraljem Aleksandrom I. v naši državi začnost in enakopravnost in pravica«. (Klic: Živel kralj!) Govorilo je tudi več Radličevih poslancev.

— Telesno zaprtje. Profesor Krafft Ebing, veliki raziskovalec na torišču živnega zdravstva, je gredilco »Franz Josef« uporabljal z ugodnim uspehom; zaželjeni učinek se pojavi že po nekaj urah.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Gospodarstvo.

—g Razstava živil v Amsterdamu. V Amsterdamu se vrši od 11.—28. septembra razstava živil, ki se je udeležijo lahko tudi inozemski razstavljalci.

— Praški sejem je obiskalo okrog 200 tisoč posetnikov, med njimi 120 tisoč trgovcev. Važno je, da so se ga tudi Nemci udeležili kot razstavljalci in sicer prvokrat, dočim so dosedaj prirejali svoje sejme v Liberu. Torej so se naveličali svojega gospodarskega separatizma. Razstavljalcev je bilo vseh 1973 in sicer 1855 domačin in 118 tujih. Metalurški stroji je imela 512, tekstilna 164, lesna 159 zastopnikov. Velik promet je imela zlasti električna stroja, v motorjih, poljedelskih strojih itd. Zadnji strok franc. fr. je bil ugoden za sejm, ker je odpadla francoska konkurenca v maršnem. Opažalo se je tudi, da je mnogo naravnih tujih prešlo iz Nemčije na Prago, ki se vedno bolj utrjuje za trgovsko središče srednje in vzhodne Evrope. Praški sejm je krepki dokaz vseh trditve zadnjega časa, da se je sejmiska ideja preživela. Zatorej storimo tudi mi svojo dolžnost, da se naš letošnji ljubljanski sejm izvrši sijajno in plodonosno.

—g Trgovinska pogajanja med ČSR in Avstrijo. Na Dumaju so se začela pogajanja glede nove trgovinske pogodbe med ČSR in Avstrijo. Baza pogajanja je nov avstrijski carinski tarif, ki presega prejšnji. Za ČSR so ta pogajanja zelo važna. Med obema državama je zelo živahen trgovinski promet, kajti šestina čsl. izvoza gre v Avstrijo. Največ se izvažata premoaga in drugi industrijski surovini. Po izjavi čsl. poslanca, ministra Dvořaka, pomeni nova pogodba važen moment za okrepitev medsebojnih trgovskih stikov.

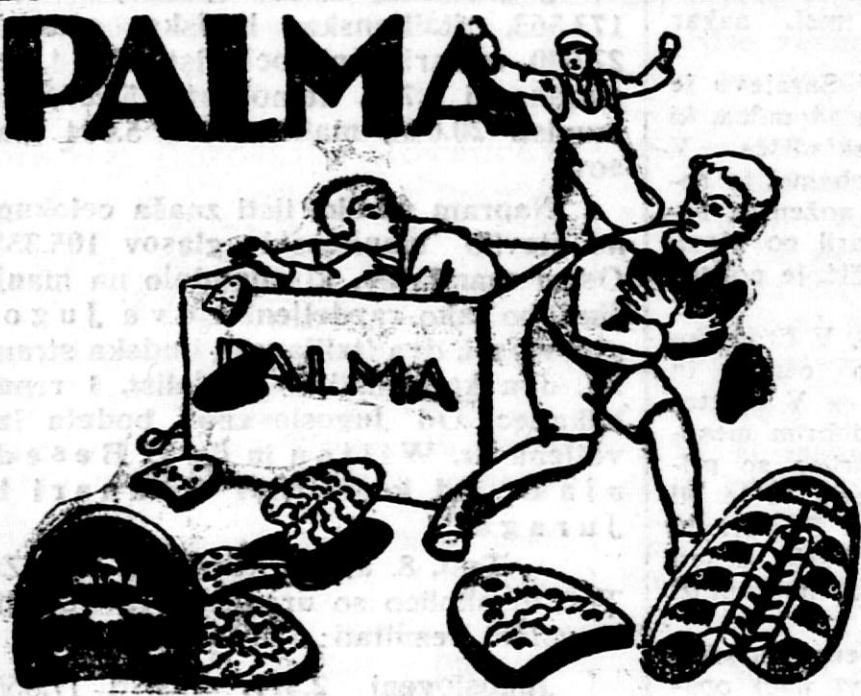
—g Razvoj ruske trgovske mornarice. Finančno-administrativna komisija sovjetske vlade je določila posojilo 1.200.000 zlatih rubljev, da se poveča poslovni kapital državnih pomorskih družb v Črnem, v Azovskem, Baltičkem in Severnem morju. Od te svote se porabi 800.000 rubljev za družbe Črnega in Azovskega morja.

—g Rusija uvaža mezdo v zlato. Ruski delovni svet je sklenil, določiti mezdo za delavce v zlato. Mezde se bodo izplačevale v srebru, v »črnovcu« in v zakladnih bonih. Ta določba se je izvršila vsled delavskih pritiskov, ki imajo pri izmenjavi izkušbo. Sovjetski teritorij se razdeli v tri cone s tremi kategorijami različne mezde, določene na temelju najmanjših stroškov za prehrano.

—g Dobava ostravskega koksa. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje oferta mo licitacijo na dan 17. aprila 1924 za dobavo 500 ton ostravskega koksa mehke kvalitete. Pogoji v vpogled pri Ekonomskem odelenju žel. direkcije v Ljubljani, Gospodarska cesta, od 10. do 12. ure.

—g Velik koncern češkega premoga. V češko-slovaški premoagovni industriji se snuje velik koncern, ki se mu pridružijo vsi lastniki zapadnočeških premoagokopov in podjetja v Lomu, čigar akcije so bile večinoma v rokah veleindustrija Weimanna. Ta podjetja so obratovala s kapitalom v znesku 50 milijonov Kč. Kapital se še poveča. Fuzija je že sklenjena in tako dobi ČSR največji premoagovni koncern.

—g Velesejem v Londonu in Birminghamu. Britanski industrijski velesejem se bo vršil v Londonu od 28. aprila do 9. maja v Birminghamu pa od 12. do 23. maja.

kavčuk pete in kavčuk podplate

nasl. deca in odrasli, ker so iste trpežne, poceni in prijetne za nositi.

TOVARNA

katera je najmoderneje urejena in ki je za dalje časa zasigurana z naročili a se nahaja v največjem mestu Vojvodine, išče radi povečanja obrata kompanjon ali finančnika z

4-500.000 dinarjev

gotovine, vrednostnih papirjev ali bančne garancije) eventualno se lahko na zahtevo ponudb proizvede v delniško družbo. Pojasnila samo na pismene ponudbe daje oglasni zavod Schmelka, Novi Sad, Futoški put 2.

Pri 10 do 20 procentnem popustu

velikonočna prodaja

pri A. Šinkovec nasl. K. Soss,
LJUBLJANA, Mestni trg šte. 19.

Došle novosti:

Za dame: Svila z klobuke in obleke, modni trakovi, barvasti etamin in satini svileni in volneni jumperji, bluze, rokavice, nogavice l. t. d. l. t. d. Za gospode: srajce zadnje novosti, kravate itd. Cene konkurenčne. — Razpočila se po pošti.

SLAVENSKA BANKA D. D.

ZAGREB — podružnica: LJUBLJANA

Delniška glavica Din 50.000.000 — in rez. preko Din 12.500.000 —

PODRUŽNICE:

Beograd	Dubrovnik	Murska Sobota	Sombor
Bjelovar	Gornja Radgona	Novi Sad	Sušak
Brod n. S.	Kranj	Oslje	Sibenik
Celje	Maribor	Sarajevo	Vrčac
			Wien

EKSPOZITURE: Rogaška Slatina (sezonska), Skofja Loka, Jesenice.
AGENCIJI: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.
AFILIACIJI: Slovenska banka, Ljubljana, Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Za odgovore uprave naj se prišili 1 dinar. Pišejo se vnaprej.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov vsaka beseda 50 para. — Najmanjše pa Din 5.—

Kupim

Ježice

kupi trdka Josip Renko, Sevnica ob Savi. — Posvojene ponudbe opremitve z množino in ceno. 2382

Službe

Gaterist,

vešč vseh k žagi spada jočih del. išče službe. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«.

2—3 ulivači

(izvrstni) — dobe lahko trajno nameščenje — pri »Smeve«, tvornice strojev v Bjelovaru. 2460

Dobri krojaški pomočniki

se takoj sprejmejo. — J. Ježek, Šelburgova ulica 6/l. 2477

Notariat.

Abs. jurist z vsemi drž. izpiti želi vstopiti kot notarski kandidat. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Notariat 2464«.

Sobarico

(perfektno), popolnoma zdravo, resno in pripravno — išče general-direktor Milič, Zagreb, Draškovičeva ulica 25, II. nadstropje. — Pismene ponudbe s fotografijo. 2469

Provizijskega potnika

dobro uvedene v vsej Sloveniji pri trgovcih in zlasti kmetovalcih sprejme prvovrstna tvornica za žganje in likerje. — Ozira se samo na osebe s strokovnim znanjem in ki razpolagajo z referencami prve vrste. — Ponudbe pod »Agil. 243« na upravo »Slovenskega Naroda«. 2450

Trg. pomočnik

manufakturne stroje, s prav lepo pisavo, zmožen knjigovodstva in stroje pisja, se sprejme v večjo trgovino. — Lastno-ročno pisane ponudbe naj se vpošljejo na upravo »Slov. Naroda« pod »Masinfakturst/2432«.

Prodaj

2—3000 kg zdrave repe prodam. Ivan Kuralt, valjni mlin, Domžale. 2472

Prodaj bas-čelo

z lokom, dobro ohranjen. Cena po dogovoru. — Janez Nadižar, Bohinjska Bela št. 75 pri Bledu. 2474

Vijolina,

tričetrtinska, mod. »Stradivarija« — se prodaja za 900.— Din. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 2466

Pohištvo!

Spalnica, barvane, 2850 dinarjev; kuhinjske opreme 1.500 Din; vzmetni modroci in zgornji modroci! — Nudi tudi na obroke! — Franc Zupanc, čiš. mizarstvo, Glince 20, p. Vič. 2463

Proda se več dobro ohranjenih

moških oblek,

med njimi žaket in smoking-obleka, poleg tega nekaj ženske obleke in kostumov. — Ogleda se na Sv. Petra nasipu 49/l. od 10. dopoldne do 6. zvečer. 2481

Pisarniška oprava

Registratura, dve pisalni mizi, pisalni stroj in drugo — se prodaja zaradi selitve. Odstopi se tudi kompletna pisarniška soba v centru mesta. — Ponudbe pod »Glavna pošta/247« na upravo »Slov. Naroda«. 2450

Lokali

Trgovski lokal

v Ljubljani — iščem za takoj. — Ponudbe pod »Lokal takoj/247« na upravo »Slov. Naroda«.

Stanovanja

Kabinet

v središču mesta se takoj odda. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 2435

Dve sobi,

četudi v okolici, mehlovan ali ne, iščem ali za menjam proti eni veliki sobi v središču mesta; poseben vhod, snažno, solnčnato. Za takoj za dva meseca. — Ponudbe pod »Cimpreje/2468« na upravo »Slov. Naroda«.

Nezremljnine

Realiteta posredovalnica

Josip Saje LJUBLJANA, Sv. Jakoba nabrežje šte. 29 — SE PRIPOROČA V NA KUP IN PRODAJO NEPREMICNIN. 2126

Hiša,

pripravna za vsako obrt, na zelo prometnem kraju, se prodaja. — Poizve se: Glince 74 pri Ljubljani. 2462

Trgovina

z vsem inventarjem, v prometnem kraju Slovesnije — se odda. Stanovanje v hiši takoj na razpolago. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 2421

Zemljišče,

tri orale veliko, s hišo, kletjo in podom ter govejim hlevom prodam za 60.000 kron. — Več se izve pri Mihaelu Plahuta, Dragomirje, Laško. 2467

Ceni. trgovci,

ki hočete prodati svoje blago, inserirajte v Slov. Narodu! — Slovenski Narod ima v Ljubljani največ bralcev in torej največ kupcev.

Instalacije:

Telefonske centrale, hišni telefoni, zvonce in električna razsvetljava. Telefon šte. 3.

Jvan Bogataj, Ljubljana

Kongresni trg šte. 19.

Trgovina in zaloga:

Instalacijski materijal, motorji, telef. aparati, moderni lestenci in svetilke.

Parni stroj 35 HP

„Rok“ iste niskog i visokog stiska, kondensatorno stabil in izvrstnom stanju, prodaje se zbog povećanja radnje sa jednom Cornwall lokomotivom od 36-50 sa pokrovom, u radenje od 1-og maja. Istotam jedan Benz-motor 9 HP malo uporabljen usta. Obe mašine u svojime mlinara

PAVLE PFEIFERA, Bajmok, BACKA, gde se može pogledati. 2443

Oblastveno dovoljena

POPOLNA RAZPRODAJA

našega oddelka za pletenine, trikotažo, perilo

Dovoljujemo si cenjene odjemalce opozoriti, da se nahajajo v zalogi še večje množine različnega blaga, kakor:

Za dame perilo, bluze, predpasniki, nogavice in rokavice.

Za gospode triko perilo, sviterji, srajce, ovrtniki, naramnice, nogavice, rokavice, gamaše in dokolenice.

Za otroke perilo, osobito znamke „Tetra“, pat. nogavice, sviterji, čepice idr. — Bristače, različna galanterija in kosmetika.

Vse to blago prodajamo POD TRZNIMI CENAMI samo danes, dokler traja zaloga.

A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA,

Mestni trg 10.

Gladki valjar

240 × 800 mm ali 300 × 800 mm, že rabljenega toda dobro ohranjenega išče Moster, tvornica laka d. d., Zagreb, Na Kanalu 41. 2433

Ideal

Najboljši in najmodernejši pisalni stroj sedanjosti.

THE REX CO, LJUBLJANA,

Telefon 268 GRADISCE 10 Telefon 268

Specijalna trgovina vseh pisarniških potrebščin.

Razglas.

XVI. redni občni zbor

Kredit. društva Mestne hranilnice ljubljanske v Ljubljani

se vrši

dne 24. aprila t. l. ob 3. popoldne v posvetovalnici Mestne hranilnice ljubljanske v Ljubljani,

s sledečim dnevnim redom:

1. Citanje zapisnika o XV. rednem občnem zboru.
2. Odporovo poročilo o druženem delovanju v l. 1923
3. Poročilo računsko-pregledovalne komisije o računskem zaključku za petnajsto poslovno dobo.
4. Določitev števila odbornikov in njih namestnikov ter volitev teh upravnih organov.
5. Volitev članov računsko-pregledovalne komisije in namestnika.
6. Raznotherosti.

2461 Predsednik: **Fr. Ks. Stare, l. r.**